

NOVA PRAVDA

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gradišče 7, levo. — Telefon št. 77. — Naročnina 3 din. na mesec. — Posamezna številka stane 75 para. — Inserati po dogovoru. — Rokopisov ne vračamo. — Poština plačana v gotovini.

Vzroki večnih kriz.

Ljubljana, dne 19. okt. 1922.

Menda pri nas, ki nismo vajeni srbskih razmer in običajev v politiki, ni človeka, ki bi se spoznal v današnjem političnem kaosu. Vrše se seje posameznih klubov, izdajajo se resolucije in izjave in nazadnje ostane vse pri starem. Nekaj vprašanja v beograjsko politično življenje nam daje beograjski dopisnik zagrebškega »Jutarnjega lista«, ki piše takole:

»Kdor hoče objektivno premotriti rezultat vseh konferenc, resolucij in izjav, ki so prošli teden vznemirjale beograjsko politično življenje, je treba, da uvaža to prevažno činjenico: Beograd je popolnoma »realno« mesto in ta moment interesov silno vpliva na politiko. Politični programi in principi so v Beogradu le del strankarskega organizma. Stranka in njeni interesi igrajo tako odločno vlogo, da je vsako krizo treba proučiti v prvi vrsti iz taktično politične strani. Naj ena ali druga stranka še tako težko občuti težki zunanji položaj ali nezadovoljnost v notranjosti države, vendar se bo vselej vprašala v prvi vrsti, kako bo vplival njen korak na strankino moč. S te strani obstoji velika razlika med nami in Srbi. Mi imamo vsaj eno splošno politiko, Srbi pa gledajo vse iz stališča svoje stranke.«

Ako moremo verjeti navedenemu dopisniku, ki mora vendar poznati razmere, ker biva stalno v Beogradu, ni srbska politika nič drugega, kakor hrepenenje za osebnimi koristmi in koristmi stranke. In v resnici, ako premišljujemo o naši beograjski politiki iz tega vidika, nam šele postanejo naše zamotane in obnem silno žalostne razmere nekoliko razumljive.

Navadnemu poštenemu človeku se zdi politika, ki jo naj vodi osrednja vlada v blagor naroda, precej enostavna. Jako zamotana postane stvar šele, ko išče v tej politiki vsak svoje osebne in strankarske dobičke. Tako nam postajajo umevne tudi večne in dolgotrajne krize. O narodu sicer govore, to čitamo sleherni dan tudi v slovensko pisanem listu srbskega političnega kova, »Jutro«, toda narodova sreča jim je pri tem deveta briga, lastna oseba vse. To vidimo jasno pri ljubljanskih demokratih. Pred preobratom niso imeli voditelji slov. demokratske stranke nobenega premoženja, danes so vsi neizmerno bogati. Tako izgleda narodna politika pri teh ljudeh. Ako kaže osebna in strankarska korist puste narod enostavno na cedilu, in delajo politiko, ki nese njihovim žepom.

Pašićeva vlada je v demisiji. Tišči, ki jo hočejo vreči, pričakujejo od tega lastnih koristi, toda, ako jim Pašić ponudi enake koristi, so pripravljeni nadalje podpirati tudi Pašića. Radi tega dolgotrajne krize, toliko sej, resolucij in izjav. In nazadnje ostane vendar le vse pri starem.

Glavna naloga naših poštenih slovenskih in hrvatskih politikov, ki se jih je vendar dotaknila evropska kultura, bi morala biti ta, da se tesno združijo in napravijo enkrat sedanjim srbski — balkanski politiki konec. Saj bo srbski narod sam zadovoljen, da se otrese pijavk, ki sesajo njegovo srčno kri. In potem bo tudi naenkrat konec vseh večnih zmešnjav v naši politiki.

Vse poštene stranke naj si zapisejo na svoje prapore: Ven z lumpi in faloti iz javnega življenja!

Konrad Žnuderl — Maribor:

Najhujši sovražnik človeštva.

Najhujši sovražnik človeštva je sigurno alkohol. To je dognano, v tem so edini vsi zdravniki sveta, ki so se pečali izrecno s tem vprašanjem. In če gremo tudi preko tega pogledat med vrste ljudstva, ki biva v krajih, kjer se prideluje vino in žge žganje, zlasti še, kjer se isto prosto razpečava, najdemo jako žalostne pojave. Če pogledamo po naši Sloveniji sami, imamo celo vrsto različnih slik ljudske nesreče. Tako najdemo na primer na deželi najmanj 60% od alkohola ugonobljenih ljudi. Zlasti bi mi lahko to potrdili vsi učitelji ljudskih šol, ki imajo dan na dan priliko baviti se s posledicami alkohola pri šolski deci onih staršev, ki so poklicali ta bitja v življenje, v alkoholiziranem stanju. Taki otroci, ki so spočeti v pijanosti in ki imajo vobče starše udane pijam, so na duhu in na telesu pohabljeni, se zelo težko uče in so takorekoč pravcata nesreča in sramota za ves narod. In kolikokrat se sliši ob času dobre vinske letine povdarjati: iz te kapljice bodo pravi otroci in slično. Toda pravilno bi se ta rek glasil: ta zlahtna kapljica bo sramota za narod!

Nisem strog protialkoholik, tudi ne mislim propagirati antialkoholizma, dokler nismo pripravljeni na to vojsko s tovarnami za brezalkoholne pijače, vendar sem se odločil, da pojasnim posledice nezmernega popivanja, kar bi bila pred vsem naloga drugih. Zlasti bi bilo želeli, da bi izdala škofijstva strogi ukaz, da skličejo vsi župniki svoje odrasle vernike po večkrat na leto h konferencam (zlasti poročence), da jih pouče o tej stvari, namesto da hujskajo ljudstvo v političnem oziru. Nadalje bi bilo želeli, da se porabi primerni čas na političnih shodih (mesto da se uganja nesramna demagogija), za pouk o zmernem zauživanju alkoholnih pijač. Odkrito bodi povedano, da je vsaka propaganda za strogo abstinenco zaenkrat neumestna, in to pa tem bolj, ker se tozadevni učitelji sami ne drže strogo pravil. Ako pa bi se narod navaljal k zmernosti, bi izostala marsikatera nesreča, kakor pretepi, uboji, zapravljanje zasebne lastnine in pogreznje v ubožstvo.

Največja krivica, ki jo povzroča alkoholizem pa je ta, da trpe vsled tega najpoštenje osebe. Tako sem imel pred kratkim priliko govoriti z neko osebo naše vlade, ki sem ji pripovedoval, da je naravnost škandalozno, da vlada ne uvidi potrebe zvišanja draginskih doklad državnim nameščencem, ko je vendar med tem časom draginja narasla do 300 odstotkov. Toda ta mi pravi: »Saj ni take bede kakor ljudje trdijo, le pogledajte, vse gostilne so vedno polne in vedno je dovolj takih, ki prosijo za nove koncesije gostilniške obrti, in kolikokrat sem že na lastne oči videl, kako ti kričači bede popivajo, da kar pod mizo teče. Kaj, ali naj jim damo še več za popivanje?« In zastoj je bilo doktorju paragrafov prigovarjati, da niso vsi taki ter da je treba to odpraviti na drug način.

Vidite dragi čitatelji, tako škoduje alkohol tudi tistim, ki ga nikdar ne pije, ali pa le zelo zmerno. Zato bodi ljudje vseh, da se ta nesrečna razvada primerno regulira in za blagor celokupnega človeštva kedaj popolnoma odpravi.

Politične vesti.

Kako postopa socijalni demokrat Anton Kristan z delavci? Beograjske »Radničke Novine« pišejo o svojem sodruhu Antonu Kristanu sledeče: »Glavni upravnik veleposestva Belje, Anton Kristan je upeljal glede delavskih razmer veliko hujši režim, kakor je vladal kedaj pod znanim vojvodom Friedrichom. — Da to osvetlimo in dokažemo. — V sporazumu z nekim doktorjem kemije je izdelal »Pragmatiko za nameščence veleposestva Belje«, katera predvsem naravnost uničuje delavce sladkorne tovarne v Brnjavaru. O tej »pragmatiki« se more reči, da znači za nameščence in delavce nekako »Obznano«, ki je še mnogo slabša, kakor znana »Obznana«, ki so jo sklenili radikalni in demokrati, ali »Zakon o zaščiti države«. Za sedaj omenjamo samo to, da so v »pragmatiki« navedene pravice nameščencev in delavcev samo na papirju, medtem ko morajo svoje dolžnosti natančno izpolnjevati, ker se jim grozi s sodnijo in policijo. — Vlada v Beogradu je vendar vedela, koga je postavila za upravitelja. Sicer pa ne vemo, zakaj se beograjski sodruhi tako vznemirjajo, vsaj je vlada tudi njim dala vse, kar je vzela komunistom. In zastoj jim tega ni dala, kakor ni zastoj postavila Kristana za upravitelja. Ej, naši socijalni demokrati in vlada se razumejo!

16 milijonov dinarjev za invalide. Iz Beograda poročajo, da bo dobilo Udruženje invalidov še tekom tega meseca 16 milijonov dinarjev kot podporo za svoje člane.

Iz Bosne. V Bosni je postala politična napetost naravnost neznosna. Pravijo, da niti za časa, ko je bila Bosna turška, tam ni bilo toliko nezadovoljstva. Ta nezadovoljnost se je zbirala počasi in prodirala sedaj na dan. Takoj po preobratu se je začel v Bosni hud plemenski boj. Takozvana srbsko-čokorilovska struja je hotela pokazati Hrvatim in Muslimanom, da so sedaj Srbi gospodarji. Pretepi, batinanje, ubojstva so bila na dnevnem redu, da, niti s požigi niso prizanašali. Ako se je zgodilo, da je kak pаметen Srb svaril proti takemu početju, so tudi njega osumili kot črnožilcega Avstrijaka. Bosanski čokorilovci so postali vsemočni, ne samo v Sarajevu, temveč tudi v Beogradu. Uradniki, ki jim niso služili, so bili noč in dan v nevarnosti, da jih ne vržejo na cesto. Mnogim so itak odpovedali službo in na njihova mesta nastavili ljudi brez vsake kvalifikacije; zgodilo se je pogosto, da so bili imenovani uradnikom ljudje brez vsakih šol. Zahtevalo se je le, da morajo biti dobri Srbijanci in partizani. In ti uradniki so potem nastopali proti nersrbskemu prebivalstvu naravnost škandalozno ali recimo pristno balkansko. Bosanac ima svoj poseben način reagiranja. Ako mu rečeš lepo besedo, ti bo on rekel dve. Ako ga ponižaš ali užališ, ti bo vse to prav lepo vrnil v isti meri. Ako ga preganjaš, pride sicer iz ravnotežja, toda naravnost v nasprotni ekstrem in je takoj voljan započeti boj, če je treba tudi na nož. S temi bosanskimi lastnostmi čokorilovci niso računali. Oni so mislili, da bodo Hrvate in Muslimane enostavno »vrgli«, ako počenjaajo z njimi, kar hočejo. (Tako so mislili pač tudi »Jutrovci« v Sloveniji.) Svet jim ni bil niti domači prag, niti osebna pravica, niti pismenska tajnost. Razpredli so hudo špijonažo in povsod so vohali zarotnike in državi nevarne elemente. Preganjali so hrvatske in musliman-

ske kmete tako, da si danes niti eden ne upa povedati, kaj je, ali Hrvat ali Musliman. Na poštah obstoje cenzurni odbori, ki hrvatske in muslimanske časopise enostavno uničujejo, tako, da jih naročniki sploh ne sprejemajo. Ta teror ima za posledico, da je nastal danes v Bosni med pravoslavno in drugimi verami nepremostljiv prepad. Ljudje so silno užaljeni in pričakujejo odrešenja, pa bilo to, od kogar si bodi. Šli bi raje s samim vragom, kakor s čokorilovci. Pri tem je najžalostnejše, da dober del naroda ne razlikuje režima od velikosrbskih šovinistov in je radi tega ugled države v Bosni silno padel. Prihodnje volitve v Bosni pa bodo naše državotvorce še hudo razočarale.

Mobilizacija jugoslovanskih nacionalistov v Srbiji, Slavoniji in Vojvodini. — Črne zastave z mrtvaško glavo in uniforme četašev. — Odbor organizacije jugoslovanskih nacionalistov je imel v Beogradu izvanred. sejo, kateri so prisostvovali vsi člani, kakor tudi delegati iz Splita in Novega Sada. Po razpravi o notranjem in zunanjem položaju je bilo odločeno: Objavlja se mobilizacija vseh jugoslovanskih nacionalistov v Srbiji, Slavoniji in Vojvodini. Vsi nacionalisti se morajo javiti v teku 24 ur predstojnim odborom. Vrhovno poveljstvo se poveruje udruženju srbskih četašev, od katere strani bodo prišle tudi nadaljne odredbe. Zastava je črno polje z mrtvaško glavo, uniforma četaška.

Fotografija SSJ, ki jo podajata te dni »Jutro« in »Naprej«, je popolnoma točna. Ta dva lista pišeta o socijalno-demokratski stranki: »Te dni tudi likvidira SSJ kot samostojna stranka. Po trdih in dobro prenestih bojih, je bila ta stranka malone na tem, da dokaže svojo življenjsko silo. Razpad prihaja sedaj od znotraj in to v pospešenem tempu. Voditelji SSJ so izgubili vero v stranko, zaupanje v lastno moč. (Radi tega je zapustil stranko prvi Anton Kristan, ter postal milijonar; drugi, ki je zbežal, je bil sodrug Ebin Kristan, ki dobiva danes od vlade 10.000 frankov mesečne plače; tretji, nekdanji socijalistični minister Bukšek, je bil te dni po milosti Praprotnika imenovan ravnateljem z mesečno plačo 40.000 K. Op. ur.) Četudi bi jim mogel v danih razmerah koristiti samostojen nastop, vendar so se (ostali) voditelji odločili za komednejše stališče.« Bivši socijalistični župan Perič, zadnji up in nada, se je namreč zvezal s klerikaleci, ker se je zbal ljubljanskih občinskih volitev, ker bi se namreč pri skupnem nastopu natanko izkazalo, koliko pristašev imajo socijalni demokrati v Ljubljani. Povedali smo, kako sta pisala »Jutro« in »Naprej«, da pa bo fotografija res pristna, smo napisali mesto NSS — SSJ.

»Jutrova« skrb za NSS. Skrb JDS in njegovega glasila »Jutra« za NSS je v zadnjem času naravnost ganljiva. Sedaj smo šele spoznali kak merodajen faktor v političnem življenju, da je NSS. Seveda prijetelje se spozna šele v nesreči in pse po lajanju, tako pravi narodni pregovor. Kaj pravite gospodje okoli »Jutra«, ali bi ne bilo bolj hvaležno delo, če bi pisali o statistiki svojih glasov, ki jih pri ljubljanskih volitvah ne boste dobili?!

Somišljeniki, kupujte edino pri trdkah, ki oglašajo v „Novi Pravdi“!

Svetovni pregled.

Bulgarija.

Kaznovanje ministrov, ki so zakrivali vojno.

Bulgarska narodna skupščina bo sklicana v novembru v svrhu, da sklene zakon o ljudskem glasovanju, s katerim se ima določiti, ali se naj kaznujejo oni ministri, ki so zakrivali, da se je Bulgarija udeležila vojne. To je dobro. Še bolje bi pa bilo, da bi se upeljal v vseh državah sličen zakon, da bi imelo ljudstvo priliko obsojati take ministre, ki škodujejo narodu in državi. Marsikateri teh gospodov bi imel potem priliko premisljevati v nekajletni ječi svoje lumparije, ki jih je uganjal na škodo naroda.

Nemčija.

Volitev predsednika nemške republike.

Po vesteh, ki prihajajo iz nemških političnih krogov, se bo vršila volitev predsednika nemške republike dne 3. decembra 1922. Sedanji predsednik nemške republike Ebert, je pristaš socialnodemokratske stranke. V nemških listih se mnogo ugiba, kdo bo novi predsednik. Z Ebertom so bile vse politične stranke razum nemških nacionalcev in junckerjev prav zadovoljne in ni izključeno, da bo Ebert zopet izvoljen. Zanj bodo glasovali seveda socialdemokrati, demokrati, tudi nemška ljudska stranka (Stinnesova stranka) se ne protivi Ebertovi izvolitvi. Celo centrum (klerikalci) nima nič proti Ebertu; ker sami nimajo nobenega zmožnega kandidata, bodo najbrže tudi oni oddali svoje glasove Ebertu. Ebertovi izvolitvi se protivijo le nemški nacionalci in junckerji. Ti krogi mislijo kandidirati Hindenburga. V slučaju, da bi se merodajne stranke, to so socialisti, demokrati, nemška ljudska stranka in centrum ne zedinile za enotno kandidaturo, se bodo volitve spričo kritičnega notranjega položaja preložile na poznejši čas.

Morilci Rathenaua pred sodiščem.

Pretekli teden se je vršil v Leipzigu proces proti morilcem nemškega zunanjega ministra Rathenaua. Potek procesa je pokazal, da so stale za morilci visoke osebe. Z enim glavnih obtožencev n. pr. je znani general Ludendorff redno dopisoval. V poteku procesa se je zaznalo za tajne organizacije, ki delujejo na to, da bi se odpravila republika in zopet upostavila monarhija. Seveda bi posadili najrajše kar Viljema II. zopet na tron. Kazen, ki so jo dobili morilci, je občutna. Tako je bil n. pr. glavni obtoženec obsojen na 15 letno težko ječo.

Draginja.

Ker nemška marka neprestano pada, raste v Nemčiji draginja z grozovito hitrostjo. Od avgusta do septembra je narasla za 107 odstotkov.

Ogrska.

Fašisti.

Tudi Ogrska ni zaostala za drugimi državami, tudi ona si je ustva-

nila fašiste. Fašisti na Ogrskem so se razširili slično, kakor v Italiji. Med tem pa, ko laški fašisti javno povedo, kaj hočejo, ogrski do sedaj še niso objavili svojega programa. Vodja madžarskih je Štefan Friedrich. Pozvan od ministra notranjih zadev, da pove, kak cilj zasleduje fašistovski gibanje, je rekel, da je cilj fašistov sličen onemu, ki so ga imele protirevolucionarne organizacije za časa komunistične vlade. Naše čitatelje bo zanimalo, če še povemo, da so madžarski fašisti klerikalci.

Avstrija.

Avstrija bo posojilo vendar le sprejela, s tem pa seveda tudi neprijetnosti, ki so združene z njim.

O tem posojilu smo pisali že v zadnjih številkah. Avstrijci so se sedaj pomirili in bodo, kakor vse kaže, priznali kontrolo tujih držav v lastni hiši. Dobili bodo posojilo, dobili bodo pa tudi »jeroba«, ki jim bo vsak vinar predpisal kako ga morajo uporabiti. To je za Avstrijce naravnost poniževalno in ni čuda, da so se proti varuštvo dolgo branili. Avstrijci pridejo, kakor hitro se jim bo izplačalo posojilo, enostavno pod kuratelo. Za ponosne avstrijske Nemce je to res malo hud poper.

Novi davki v Avstriji.

Po načrtu, ki ga je izdelalo Društvo narodov v Ženevi, bo morala Avstrija, ko dobi posojilo, uvesti tak davčni sistem, ki bo donasal najmanj letnih 248 milijonov zlatih kron davkov. Na vsako osebo bo padlo 40 zlatih kron davka, to je več, kakor 600.000 sedanjih avstrijskih kron.

Redukcija uradništva.

Na podlagi zakona o redukciji uradništva bo odpuščenih približno 50.000 uradnikov. Vsak mesec se jih bo odpustilo 3000—5000. Deloma bodo upokojeni, deloma dobe odpravnino.

Valuta dunajskih zdravnikov.

Organizacija zdravnikov v Hitzingu je določila honorarje zdravnikom po krušni ceni. Ako pride bolnik k zdravniku, zahteva zdravnik 7000 kron, to odgovarja ceni 1 hleba kruha. Ako pa obišče zdravnik bolnika na domu, zahteva za to dva hleba kruha.

Še ena stavka.

Na Dunaju so stopili v stavko — hišni posestniki. Stavka se vrši na ta način, da se zapre vodovod, pokvari luč itd. Dosedaj je stavkalo na Dunaju vse, le en stan pridno dela in še ni stavkal, to so dunajski verižniki.

Čehoslovaška.

Velika rudarska stavka. Pretekli teden je izbruhnila v največjem rudokopu v Moravski Ostravi stavka rudarjev. Šlo se je za znižanje mezd. Pred stavko so se vršila dolgotrajna pogajanja med delavci in delodajalci, ki pa niso imela uspeha. Izbruh stavke v Moravski Ostravi je bil opasen, ker se je bilo bati, da se stavki pridružijo tudi delavci vseh drugih rudokopov.

z vsakim drugim vlakom, samo s tem ob 10.50 ne.

»Zakaj pa ne?« ga vprašam. »Ste li tako praznoverni?«

»Ne, nisem, ampak jaz sem strojevodja, ki sem 24. julija 1894 peljal brzovlak št. 17, ko se je dogodila nesreča. To je spomin v mojem življenju, ki ga ni mogoče zabrisati...«

O pravem času smo se odpeljali iz lijonskega kolodvora in smo drčali približno dve uri. Dan je bil grozno soparen. Na stroju je bil zrak kljub veliki brzini, s katero smo vozili, težek in neznosen — pravi zrak pred hudo uro. Nenadoma, kot bi bil kdo odvil električno luč, je ugasnila svetloba pod nebom. Niti ene zvezdice, ne lune, ki je prej svetila, ni bilo videti, samo bliski, ki so jemali vid, so razsvetljevali za trenutek črno noč, nakar pa je vedno nastopila še strašnejša tema. Dejal sem kurjaču: Nemara bo deževalo. — Čas bi bil že, meni ta, saj ni mogoče dalje vzdržati, vroče je kot v krušni peči. Paziti je tudi treba na signale. Toda ne bojte se, jaz ostro pazim!

Končno se je posrečilo zadevo poravnati. Delavstvo se je zadovoljilo s 25%nim znižanjem mezd, da se tako omogoči ceneje proizvajati premog in omogoči nadaljnji padec cen vsem industrijskim proizvodom.

Špijonaža. Precej časa že razburja češko javnost neka špijonažna afera. Nadporočnik Novakovski je prodajal tajne vojaške listine Madžarom. Menda je zapletenih v to zadevo tudi nekaj nemških oficirjev in celo vsenemški poslanec Baeran.

Tako govori češki minister: Ko je sprejel te dni novoimenovani minister za uk Bechyně uradnike, je rekel med drugim: »In še nekaj bi rad omenil. Jaz sem minister republike in ne minister kake politične stranke. Jaz ne bom vprašal nikogar ne tukaj, ne v šoli po narodnosti, po veri in po političnem prepričanju. Želim tudi, da mi o tem nihče ne govori. Pač pa bom prav pogostoma povpraševal, napravi li vsak, ki pripada naši veliki družini, svojo dolžnost, ki jo predpisujeta zakon in vest. Iz Beograda se kaj takega še ni slišalo.«

Število v vojni oslepelih je na Češkem 330. Od teh je 245 poročenih. Otrok imajo 402.

Milijonska tatvina. V Bratislavi so vlomili 4 zlikovci v trgovino s kožuh in odnesli blaga v vrednosti več milijonov čeških krom. 3 vlomilce so že zaprli, četrtega še love. Baje je zbežal na Dunaj.

Poljska.

Notranje posojilo.

Minister financ je izvršil načrt za notranje posojilo v zlatu. Posojilo bo razpisano še ta mesec.

Anglija.

Nove volitve. Angleški ministrski svet je sklenil, da se parlament razpusti in razpiše nove volitve. Nove volitve se morajo vršiti v šestih tednih ali najpozneje sredi decembra. Ta sklep je odobril tudi Lloyd George. Predstoječe angleške državnozborske volitve ne bodo velikega pomena samo za Angleško, temveč za celi svet. Nobenih volitev še niso pričakovali s tako napetostjo, kakor predstoječe angleške državnozborske volitve. Pri tej priliki se utegne namreč zgoditi, da bo dobila delavska stranka večino. Ako bi se to zgodilo, se bo prevrgla cela svetovna politika, ker nič ni izključeno, da dobe delavci večino, saj s tem računajo tudi meščanske stranke. Voditelj delavske stranke Clynes je rekel pretekli teden na zborovanju v Nelsonu, da je čisto naravno, da bo zmagala delavska stranka. Mi seveda srčno želimo, da bi bila njena zmaga popolna.

Amerika.

Amerika ne posodi ničesar več. Ameriška vlada se je izjavila v zadevi medzaveznih vojnih dolgov in o smeri njene politike v tem oziru. Kakor znano, so vse države Ameriki veliko dolžne.

Amerika je dajala evropskim državam denar, da so se mogle vojskovati. Sedaj pa prihaja čas, ko bo treba dolge vračati. In države, ki so izposojale denar od Amerike, ji danes ne vračajo niti kapitala, niti ji

Nizozemska.

Štedenje. Nizozemska se ni udeležila vojske. Ostala je ves čas nevtralna, in je danes ena najbogatejših dežel. Kljub temu štedijo danes na Nizozemskem bolj kakor kjerkoli drugod. Celo finančno ministrstvo se je podalo na pot po zaslužku. Odredilo je, da sprejema oglase za davčne dokumente. Ministrstvo si obeta od tega dober uspeh. Kajti nobeden časopis nima tako številnih naklad, in nobenega časopisa ne čitajo tako pazno, kakor ravno davčne terjatve. Toda komaj je začelo finančno ministrstvo to uspešno obrt, že e priletelo na skoraj nepremagljive težkoče. Neka velika tvrdka je namreč poslala sledeči oglas:

Država vas sleče popolnoma, mi vas popolnoma oblečemo.

Švedska.

Ujedinjenje socialistov.

Slično kakor na Nemškem se združijo socialisti desničarji in levičarji sedaj tudi na Švedskem. Levičarji so se svojčas odcepili od komunistov, ker niso hoteli sprejeti pogojev, ki so jih zahtevali ruski boljševiki.

Polagoma prihaja streznjenje v socialistične vrste. To je jako vesel znak.

Turčija.

Sultan se je odpovedal prestolu. Vojske so postale za kronane glave silno nevarne. V spominu je še, koliko prestolov se je podrla po svetovni vojni. In to se ponavlja z vsako novo vojsko. Pri sedanjih grško-turški vojni je izgubil tron najprej grški kralj, sedaj mu sledi še turški sultan. Vest, da je turški parlament v Angori sprejel sultanove plačujejo obresti. Pač pa zapravljajo vsaka po svoje denar in obremenjujejo svoje državljane z novimi vojaškimi pripravami. Ameriki je postala ta evropska zapravljenost preneumnost ter je povedala evropskim diplomatom in koruptnim politikom svoje mnenje. Ameriška vlada pravi v svoji izjavi, da ne pričakuje tako kmalu vračila dolga od nobene druge države, razun od Anglije. Radi tega ne bo posodila nobeni evropski državi niti vinarja več. Tudi bo prepovedala ameriškim kapitalistom, da ne smejo posoditi nobeni evropski državi ničesar več. Zastopniki, ki jih je poslala Amerika v Evropo, so poročali, da so finance evropskih držav v tako žalostnem stanju, da bi bila naravnost neumnost tem ljudem še kaj posoditi. Ameriška vlada bi se pregrešila zoper človeško kulturo, ako bi pošiljala še nadalje denar v Evropo. Podpirala bi samo brezmejne vojaške priprave in neizmerno korupcijo, ki se je razpasla v Evropi. — To je enkrat odločna beseda!

Brzovlak ob 10.50.

(Iz francoščine.)

»Kaj, zapustite nas?« vpraša bolnik

»Na vsak način moram od tod, peljem se še nocoj z brzovlakom ob 10.50; to je najboljši vlak. Sploh pa bi to vi morali najbolje vedeti, saj ste bili pred svojo boleznijo uradnik na progi Pariz-Lijon-Marsej!«

Bolnik zapre oči, obledi vidno in zamrmra: »Da, poznam ga!«

Debele solze se mu pcede po licih. Nekaj časa molči, potem pa vzdihne: »Nikdo ga ne pozna bolje od mene.«

Zazdelo se mi je, da so ga spomini na njegov nekdanji poklic razžalostili, zato mu rečem: »O, to je lep poklic, ki zahteva kaj znanja in izkušenj.«

Z velikim naporom vzdigne svoje hromo telo in pravi: »Prosim Vas, gospod samo tega ne trdite! Lep poklic?! Reči hočete, poklic, ki prinaša strah in smrt — poklic, ki navdaja človeka s trepetom in mučnimi mislimi. Jaz vam nisem seveda nič, toda prosim Vas, potujte meni na ljubo

Tu zagrmí tako zelo, da nisem slišal niti ropota vozov niti puhanja lokomotive. Deževati še ni začelo in nevihta se nam bliža vedno bolj in bolj. Ni treba, da bi bil človek bojazljivec, vendar mu ni vseeno, če drevi ob takem vremenu kot blazen na železni pošasti po tračnicah.

Komaj 100 metrov pred nami udari strela naravnost v zemljo in še se mi je blestelo pred očmi, ko počí dvakrat zaporedoma tako strašno, da zaprem oči in se zgrudim na kolena. Tako ostanem nekaj sekund omamljen, kakor bi me bil kdo udaril s pestjo v zatilnik.

Naposled sem se zdrnil. Še vedno sem klečal, s hrbtom sem slonel ob steni. Zdelo se mi je, kot da bi se bil ravnokar vrnil od daleč nekje. Skušal sem se vzdigniti, toda zastoj. Noge pod menoj so odrvene, odpovedale so mi pokorščino. Mislim, da sem si pri padcu mogoče kaj zlomil, toda bolelo me ni prav nič. Skušal sem se vzdigniti z rokami, toda roki sta viseli mrtvi ob truplu. Ležal sem torej v strašni zavesti, da nimam ne rok ne nog

več, da so mrtve kot obleka, ki se ž njo igra veter.

Ne vem kako, toda oči nisem mogel odpreti. Dirjali smo z veliko brziho. Grom se je še vedno čul, toda bolj od daleč in debele dežne kaplje so padale na železno streho, semtertje tudi na moje čelo.

Nekočito lažje mi je postalo. Bil sem samo malo truden. Polagoma sem se spomnil na svoj poklic in to me je takoj popolnoma predrnilo. Samo tega si nisem mogel predstavljati, zakaj se ne morem ganiti. Pokličem kurjača, da mi pomaga vstati.

Nobenega odgovora!

Taka lokomotiva v divjem diru ropota grozovito; pokličem torej glasneje: France, hej France, daj mi roko! — Zopet nič!

Poloti se me velik strah — pred čem? Pred kom? Kdo ve? — Odprem oči in pričenem na vso moč kričati — kričal sem iz strahu! Lokomotiva je bila prazna — kurjač je izginil! — — —

V trenutku mi je bilo jasno, kaj se je zgodilo, ko sem zaslišal silni tresk: strela je ubila kurjača, ki je zdrknil na tračnice — mene je ohromila! (Konec prikl.)

vo ostavko, se potrjuje. »Veliki sultan Muhamed Vahidedin Kan VI., cesar vseh Osmanov, kalif, 37. vladar iz plemena Osmana, knez vernikov, služabnik (svetih) mest Meke, Medine in Kuos, Šerif (Jeruzalem) vladar držav in morja, padišah osmanske države kakor tudi odvisnih dežel in mest« — tako je njegovo uradno ime in naslov — je 62 let star. Sledil je na prestolu svojemu bratu Ghanu Muhamed Rehadu Kanu V. 3. julija 1918. Po v Turčiji vladajočih postavah ne pride na prestol njegov najstarejši sin, temveč najstarejši član vladarske rodbine. V tem slučaju bo zasedel turški prestol princ Abdul Medšid Effendi, ki je 55 let star.

Poročila z dežele.

Ptuj. — Ptujski dogodki. — Pod tem naslovom zopet ometavajo demokrate nekatere pristaše NSS z istim blatom, ki se drži njih samih, da bi na ta način odvrnili pozornost od sebe. — Revizija, ki se je vršila na magistratu letos spomladi je dokazala, da so se vršile take nerednosti, da je čutila celo pokrajinska uprava dolžnost dati nalog občin, da se proti prejšnjemu gerentu in sokrivcem postopa tožbenim putem v svrhu povračila škode, ki se je povzročila tekom triletnega njihovega vladanja in samopaševanja. — Ta zadeva pa še ni zastarela! — Spomnijo naj se samo, kako se je delilo aprovizacijsko blago demokratskim pristašem, kako se je po Dunaju vozil bivši upravitelj na račun občine, tri leta ni bilo nobene bilance, napravili so nad 6 milijonov dolgov, zapravili vse dohodke itd. Da bi se vse to zakrilo, so jim seveda danes na poti pristaši NSS, vsled česar je treba iste odstraniti, oziroma uničiti, če to ne gre, jih vsaj spraviti iz Ptuja. Tovariša podžupana Blažeka hočejo obdolžiti, da je zlorabljal svojo oblast kot predsednik stanovanjske oblasti na ta način, da je zahteval od stranke Vouk znesek 6.000 K, da ostane ista še naprej v odvetem ji stanovanju. Zaradi tega pa po § 101 kz. 5 let v zapor z njim! — Na kako perfiden način se je to zgodilo, bo vsakemu takoj jasno, če se občinstvu pove, da je cela zadeva izšla iz pisarne dr. Gosaka, predsednika krajevnice organizacije JDS. Od tam je bilo gospej Vouk odpisano pismo, v katerem se ji nasvetuje naj bi predsednik stan. oblasti tov. Blažeka z gotovo svoto podkupila, da bi zadeva glede stanovanja, ki je bilo nakazano dr. Dolničarju, rešil njej v prid. Ko se je razširila ta govorica, o kateri ni tov. Blažek povsem nič vedel, po mestu, je pozval gospe Vouk na odgovor, katera se je opravičila, češ, da se ji je to ponovno, pozneje celo ustmeno tamkaj nasvetovalo in je pri tej priliki izročila tozadevno pismo, ki bo po končani sodni preiskavi priobčeno. — Ugotavljamo, da v tistem času tov. Blažek ni bil več predsednik stan. oblasti, in tudi, če bi bil, ne mogel bi razveljaviti odloka II. stopnje. — Kar se tiče nadaljnjega očitka v stan. zadevi čevljarja P. je isto ravno tako nesramna laž kot prvo in pribijamo javnosti, da je bilo čevljarju P. stanovanje nakazano že v seji 19. avg. t. l., ne pa kakor trdi dopisnik v šestnajstih urah po izrečeni razsodbi dne 21. septembra 1922, ki se glasi na takojšnjo izpraznitev, kar bo moral g. dr. Šalamun kot zastopnik najbolje vedeti. G. dr. Šalamun naj se pa tudi spomni, da je imel čevljar P. sodno odpoved že lansko leto v mesecu decembru, ter da se mu je drugo stanovanje nakazalo šele letos v mesecu avgustu, kar gotovo ne odgovarja časovnemu razmerju 16 ur. Obveščamo tudi, ker se v dopisu očitata tov. Lenarčiču nesocijalno postopanje nasproti P., da je istega vzel v prostore, ki so služili vedno kot trgovski lokali, le iz usmiljenja leta 1920, brez vednosti hišne lastnice, ker mu je obljubil, da si poišče takoj drugo stanovanje. V plačilo za njegovo dobroto se pa vede P. nasproti vsem sostanovalcem tako arogantno, da je imel že pri sodnjem raditega opravljanju, radi česar je tudi sodnija priznala odpoved kot utemeljeno. — Ker je čevljar P. vsem Ptujčanom znan pretepač, bo pač vsakomur jasno, da se takega človeka nikdo ne mara posluževati za

političnega agitatorja, le dr. Š. ni to razumljivo. Čevljarja P. pa tudi noben hišni gospodar ne mara vzeti pod streho, kar je menda tudi glavni vzrok, da niti stanovanjsko oblastvo dolgi osem mesecev ni moglo dobiti zanj stanovanja. Očitek, da ima tov. Lenarčič za dve osebe tri sobe je laž, temveč je res, da ima za tri osebe dve sobi; ne vidijo pa raznih demokratov, ki imajo za dve oziroma tri osebe kar po sedem sob. Toda ne bo pomagalo nič, morali se bodo še pred novim letom tudi malo skriti. V celotnem dopisu se pač vidi zlobna tendenca škodovati posameznim članom NSS na njih ugledu in očrnuti jih pri njih predpostavljanih oblastvih. Tako n. pr. tov. Wagnerja, da je prevzel referat pošte, zlasti telefon. Kaj hočejo s tem očitati ne povedo; če bi imeli kak povod pritožiti se proti njegovemu uradovanju, bi to že davno javili ravnateljstvu v Ljubljani, oziroma tukajšnjemu uradnemu predstojniku, ki bi celo zadevo gotovo najvestneje preiskal. Vedno očitane avstr. konfidentstva tov. Zelenkoto je ravno tako ne utemeljeno, kakor vse drugo. On je bil takrat drž. uradnik, ki je moral vršiti svojo službo ravno tako kot vsi drugi. Predsednik krajevnice organizacije JDS dr. Gosak je javno nastopal proti zbiranju jugoslovanskih legij v italijanskem ujetništvu, to je, kar smatramo mi za pravo avstrijsko konfidentstvo. Da je v celotnem dopisu vse le zlobno obrekovanje, ni treba niti o tovarišu Mikuletiču tega posebej dokazovati. O postranskih zaslužkih komu kaj očitati, bi bilo »Jutro« zadnje poklicano, ker je ravno demokratski minister svoječasno priporočal: »neka činovnik nešto postrani zaradi.« Tov. Mikuletič pa se ni nikoli strinjal z načeli JDSarjev in tudi tokrat ni poslušal in sledil njih navodilom. — Do sedaj nismo še v nobenem časopisu čitali, da bi se dama blatila in to še taka zaslužna, kot je gospa Kauklerjeva, dasiravno nima s krajevno organizacijo NSS nobenih ožjih stikov. To je tudi demokratska moderna estetika, katero propagira dopisnik, ki bi še sedaj potreboval od gospe K., ki jo skuša blatiti, primernega šolskega puku. O zadevi dr. Pirkmajerja pripomnimo, da je on tožil, ter je bila njegova reč našim toženim tovarišem dokazati krivdo. Ker pa tega ni zmožni, so bili vsi oproščeni ter bi bili lahko dr. P. v smislu ustave in kazenskega zakona tožili radi tega, ker jih je po nedolžnem vlačil pred sodišče. Iskra pa še tli! Upamo pa, da dopisnikar s svojimi dokazi v roki, ne bo pustil pred sodiščem »Jutrovega« urednika na cedilu, ter da bo tako pogumen ter prevzel odgovornost za svoj umazani dopis.

Maribor. — Pozor. — Dogaja se, da pripovedujejo mnogi stariši, ki imajo sinove pri vojakih, da srbski častniki z njimi zelo brutalno ravnaajo. Toda to govorjenje Vam ne more nič pomagati, kajti če je to istina, tedaj se blagovolite obrniti na podpisane bodisi pismeno ali ustmeno, navedite slučaj in priče, kar se bo vzelo na zapisnik in poslalo našima poslancema, da poskrbita takim oficirjem primeren prostor (ječo), kjer si bodo svojo surovost malo ohladili. — Vsak državljani se naj zaveda, da besedičenje in kritike, ki se ne vrše na merodajnih mestih, vzbujajo le neopravičeno razburjenje do oblasti in do države, kar nam nič ne koristi, pač pa škoduje. — Nihče naj ne misli, da je oblastna oseba že nedotakljivi Bog, kajti tudi za te so merodajni zakoni. — Konrad Žnuderl, tajnik NSS v Mariboru Grajski trg števil. 1.

Za naše viničarje.

Najdobrejši posestnik v Peklu.

Gospod A. Janžekovič, kateri je svojega viničarja tako grozno ljubil, da mu je kar na lepem odvzel najboljšo molzno kravo, ker se je najbrže bal, da bi mu viničar preveč ne obogatel, pa je hotel pokazati ob trgatvi, da se je kot cerkveni ključar priučil že toliko skoposti, da niti brentačem (putnarjem in prešarjem) ni privoščil kapljice vina, dasi je nabral nad 20 polovnjakov mošta.

Toda prebrisanega gospoda A. J. iz Pekla je na drugi strani »nabrisal« neki »bogsigavedi«. Omenjeni dobrotnik je namreč dne 10. t. m. kupil na živ. sej-

mu v Mariboru par volov za 25 tisoč K, da ih podari svojemu sinu. Vole je lepo izplačal, ter naročil prodajalcu, da jih žene naravnost sinu na dom, pustil mu je tudi živinski potni list in tako jo je ta nepoznani prodajalec popihal bogznanam, ter dal gospodu celmostru priliko, da leta sedaj za njim od ene orožniške postaje do druge, a uzmoviča ni in ga ni.

Tako tirajo nepošteni bankovci tudi poštene iz žepa, kaj ne, očka Janžekovič. Vrag je dal — vrag je vzel.

O kolonizaciji. Z ozirom na šikane, ki jih imajo trpeti mnogi viničarji od strani svojih gospodarjev, kar se godi le vsled tega, ker je viničarski naraščaj tako velik, da so sploh vse viničarje prenapolnjene in si ti lahko prebirajo kakor hočejo, se je pri načelstvu započela akcija za zbiranje interesentov za preselitev v južne kraje naše države, ki so deloma še neobljubljeni. Svoj čas so neštete viničarske družine kar drvele v Ameriko, kjer so dobile posestva brez vsake odškodnine, danes imamo tako Ameriko v lastni državi. — Kdor se želi preseliti na Kosovo polje, naj se zgleda pri načelstvu Stokovne organizacije viničarjev na Grajskem trgu št. 1 v Mariboru.

Preselilci dobe brezplačno: neoženjeni od starosti od 16—21 let 2 ha; neoženjeni nad 21 let 3 ha; oženjeni nad 50 let 2 ha; oženjeni 10 johov ali 5 ha več let davka proste zemlje. Tisti ki ima potrebno orodje za kmetijstvo, pa lahko dobi še nadaljnih 3—5 ha zemlje ravnotako brezplačno.

Nadalje dobi brezplačno ves les za zgradbe poslopj iz tamkajšnjih držav. gozdov. Vožnja po železnici je prosta ter daje država tem naseljencem še posebne denarne podpore. Podrobneje o tem se izve pri zglasitvi.

Kakor je ustmeno poročal neki tovariš, ki se je bil pred kratkim prijavil in ki je služil pri vojaki v tistih krajih, je tam zemlja veliko boljše od tukajšnje. Preselitev viničarjev v južne kraje bi bila najboljše plačilo za naše vinogradnike in njihovo izkoriščanje. Zato bi bilo res želeto, da bi se viničarji kar trumoma priglasili za odselitev, kajti ministrstvo za agrarno reformo je obljubilo, ako se preseli 500 do 1000 družin, res prav lepe ugodnosti.

Viničarji! Ali ni bolje biti sam svoj gospodar v Slovenski koloniji na jugu, kjer ni takega mraza kot tukaj, kjer zemlje niti gnojiti ni treba, nego tukaj garati zastoj kot črna živina? — Do sedaj se jih je priglasilo že nad 50 družin, zglasite se še tudi drugi in pustite oderuške posestnike, naj si sami kopljejo vinograde. — Odsek za kolonizacijo.

Zbirajte za fiskovni sklad »Nove Pravde«!

Naša mladina.

Bratstvo v Ljubljani priredi v soboto, dne 21. t. m. zvečer v korist svojemu tamburaškemu odseku vinski trgateg v restavraciji »Zlatorog« v Gosposki ulici.

Zagorje ob Savi. V sredo, dne 11. t. m. se je vršil v Černetovi restavraciji sestanek narodno socijalistične mladine, na katerem se je ustanovilo »Bratstvo«. V imenu osrednje organizacije je poročal br. Kozinc iz Ljubljane, ki je povdarjal, da bo zagorsko »Bratstvo« ena najvažnejših postojank pri gibanju naše mladine, ker se nahaja v izrazito industrijskem okraju. V imenu krajevnice politične organizacije je mlade zborovalce pozdravil tov. podžupan Juh, v imenu strokovne pa tov. Trebušak.

Udeležba na sestanku je bila izredno številna. Vpisalo se je v »Bratstvo« takoj 53 članov, iz katerih se je izvolil pripravljalni odbor.

Nove mlade sobojevnike v Zagorju iskreno pozdravljamo ter jim kličemo: bratje in sestre, krepko na delo za naše svete ideje!

Češka socijalistična mladina na Dunaju. V soboto, 14. t. m. se je vršilo na Dunaju zborovanje češke narodno-socijalistične mladine, ki ima v Avstriji močno organizacijo. Jugoslovansko narodno socijalistično mladino je na tem zborovanju zastopal brat Ivan Tavčar. Obširneje poročamo prihodnjici.

Tedenske novice.

Nedeljsko »Jutro« tarna v uvodnem članku, da je proti državi vse dovoljeno, pa prav vse! Kritizirati se sme celo demokratskoradikalna, nedotakljiva vlada s Pašičem vred! »Priprosti narod«, pravi, »dobiva vtis, da država v sebe samo ne veruje in da je tako slaba, da se sme vsakdo nekaznjeno spravljati nad njo.« — Če »priprosti« narod zamenjava pogosto besedi država in vlada, ne zamenja nikdar pojma, ker misli in se spotiče le vedno nad vlado. Pojmov vlada in država pa ne bi smel zamenjavati pod nobenim pogojem »visokonaobraženi« »Jutrov« sotrudnik, kakor to dela o vsaki priliki. Da ni tako »priprosti«, mu radi verujemo, zato dela to premišljeno v interesu »državotvornosti«, pri tem pa dolži vse druge demagoštva. — Nato govori »Jutro« o nedostatkih uprave, ki izvirajo izvečine iz tega, da se vlada premalo ozira na gotove občutljivosti, ki so v jutrovskih očeh »malenkostne«. Prizna pa: »Naša slaba notranja uprava, naša pomanjkljiva gospodarska politika, naše obupne prometne razmere — so glavni izvori vseh »problemov« in to je tudi jedro hrvaškega vprašanja.« — Ali vidite sedaj, dragi moji, kako brihtni so Jutrovci? Škoda, da je že tako dolgo v rabi »purfel«, sicer bi ga bili sigurno iznašli edinole Jutrovci! Kar že trdimo ves čas in proti čemur se borimo z vso silo, pa ne samo mi, ampak vsi pošteni državljani, do tega pride sedaj, ko mu teče v grlo voda, prosvitljeno »Jutro!« — Najlepše pa je to, da se kljub temu tolažijo Jutrovci s tem, da bo narod zaupal v državno upravo, samo da bo sit. Prvi predpogoj zadovoljstva je sicer res zadovoljeni želodec, toda mnogo prepozno ste se zmislili na to. Narod bo sicer vzel kruh, ki ste mu ga tako dolgo pridrževali z zločinsko roko, čeprav ga mu nimate pravice rezati vi, ki ste nečednih rok, — toda hvaležen vam zato ne bo nikdar! Najbolje je, da se užaljeni skrijete v zadnji, najtemnejši kotiček ter premišlujete o nevhvaležnem svetu!

Za kaj vse ima Pašičeva vlada denar? Pašič hoče seizdati v Beogradu jugoslovanski Panteon, cerkvi podobno zgradbo, kjer naj počivajo vsi za državo zaslužni možje (v prvi vrsti pride seveda v poštev Pašič & Co.). V te svrhe naj se vstavi v prihodnji proračun svota 30.000.000 Din. — Že leta strada državno uslužbenstvo! Njegovi otroci hirajo, šolo obiskujejo lačni in za silo oblečeni, doma leže v zaduhlih prostorih bolni brez zdravniške pomoči, ker si pri sedanjih razmerah lahko le bogati »privoščijo« draga zdravnika. Za bolnice ni denarja! — Dalmatinsko ljudstvo umira gladu! In vpričo takih dejstev si upa stari Pašič zahtevati grobnico, ki naj bi stala državo težke milijone! Naj si zida sam mavzolej, saj ima sina, ki je dobro znan z mesarjem-ministrom Pucljem. Na nas je, da preprečimo tako razsipnost, saj smo vsi davkoplačevalci in to večji kot tisti, ki se pri vsaki priliki trkajo na prsa, češ: mi plačujemo davke, pri tem pa spravljajo milijonske dobičke iz žuljev delavnega ljudstva! — Primum panem, deinde circenses! — Najprej nam dajte kruha, nato šele se bomo zabavali! — Narodni proletarec.

Tujerodno delavstvo. — Neštetekrat smo že žigosali grdo razvado naših industrijcev, ki vabijo zlasti iz Avstrije v svoja podjetja delavce, Izgovarjajo se, da ni dovolj kvalificiranih moči. To pa ni res, ampak pri nas je vkoreninjeno prepričanje, ki nam vsepovsodi silno škodi, da je vse tuje najbolje. — Pred kratkim pa je dobil vendar neki mariborski industrijec menda o svojem postopanju pravo mnenje. Naročil je namreč iz Avstrije zidarje za neko železobetonsko zgradbo. Pogodil je z njimi mezd 48 kron na uro, kar ne bi bil plačal nikdar domačinom. Komaj pa so se tujci v Mariboru najedli, že so zahtevali 68 kron na uro. Prisiljen je bil odpustiti jih ter jih je obene naznanil policiji radi izsiljevanja. Naneslo da bi jih bili pognali preko meje, pa so jim sedaj preskrbeli drugo delo. Kdo preskrbi našim ljudem, zidarjem, ki pozimi nimajo dela, drug zaslužek, če ne sami, to je njihove strokovne organizacije?! — Z našega tujca pa ima gotova gospoda vedno srce na pravem mestu, tako da dobi za svojo nesramnost še nagrado.

Prihod naših državljanov iz Madžarske. V nedeljo je dospel iz Madžarske na naš teritorij prvi transport Jugoslovancev, ki so optirali za naše državljanstvo. Prisilence bodo naselili med Stipom in Kočano.

Ambulatorij za kožne in venerične bolezni v Celju. V zmislu navedbe za pobijanje in zdravljenje spolnih bolezni se je ustanovil v Celju državni ambulatorij za brezplačno zdravljenje kožnih in veneričnih bolezni. Vodstvo ambulatorija je poverjeno primarju dr. Ivanu Rajšpu. Dan otvoritve ambulatorija se naznani pozneje. Temu ambulatoriju je glede evidenc spolnobilnih oseb dodeljeno prebivalstvo celjskega, slovenjgraškega in brežiškega političnega okraja.

Samomor. — Iz dosedaj še neznanih vzrokov je skočila v Gruberjev prekop v Ljubljani služkinja Alojzija Železnikar iz Laverce. Na obrežju je pustila obleko in pisno za mater. Trupla še niso našli.

Alera s potnimi listi. — Novosadska policija je prišla na sled rafinirani slepariji, ki jo je izvrševala na škodo naše države beograjska angleška tvrdka Hanay, ki ima svojo podružnico tudi v Novem Sadu in se ba-

vi s potniškim posredovanjem in vidiranjem potnih listov. Ker je imel vsak potnik na podlagi vidiranega potnega lista pravico, da kupi za 500 frankov tuje valute, je ta tvrdka dnevno prejela iz Vojvodine v pregled 150 do 200 potnih listov, se je ugotovilo, da je tvrdka brez vednosti lastnikov potnih listov kupovala te valute in jih uporabljala za svoje namene. Na ta način se je tvrdka izognila navedbam devizne centrale in je bila država oškodovana za znatne vsote. Zadevo preiskuje sedaj beograjska policija.

Od mrtvih vstal. Da strela koga ubije, to se čuje večkrat, da bi pa strela koga obudila od mrtvih, pač redko. In vendar se je ta slučaj pripetil v Doljem Lapcu na Hrvaškem. Pred nekaj dnevi je tam umrl posestnik Mane Lukič. Položili so ga na mrtvaški oder, krog odra pa so po stari navadi čuli sosede. Po noči je začelo treskati in naenkrat udari strela v Lukičevo hišo. Sosede so prestrašeni zbežali iz hiše. Ko so

se kmalu zopet vrnilo so zagledali na svoj veliki začudenje in strah Lukiča sedeti na odru in si meti oči. — Lukič je bil le dozdnevno mrtev in strela je zabranila, da ni bil živ pokopan.

Gospodarstvo.

Tedenski pregled žitnega trga. Dvig naše krone v Curihu in uvoz žita ter moke iz inozemstva ima za posledico, da je cena žitu in moki nekoliko padla in da se je cena domačega blaga izenačila s ceno inozemskega. Ta teden notira ameriška pšenica lir 132.— franko vagon Trst, med tem ko notira naša pšenica v Vojvodini K 1340.—. Moka notira v Postojni lir 184.—, med tem ko se pri nas dobi za K 2000.— franko postaja v Vojvodini. Vse za 100 kg. Kupci se drže pasivno. Posledica tega je, da je zastala vsa žitna trgovina. Nihče si ne upa kupiti večjih množin, ker se ne ve, ali bodo cene še dalje padale ali ne.

Vrednost naše krone

	ta teden	prejšnji teden
1 švicarski frank stane	44.20	46.88
1 laška lira stane	10.—	10.68
1 francoski frank stane	16.70	19.02
1 češka krona stane	7.94	8.72
1 marka stane	0.09	0.08
100 avstrijskih kron stane	0.34	0.33
1 ogrska krona stane	0.09	0.10
1 rumunski lej stane	1.56	1.68
1 poljska marka stane	0.03	0.04
1 dolar stane	250.—	254.—
1 angleški funt stane	1040.—	1102.—

Razpredelnico čitajte tako: Kdor hoče kupiti n. pr. 100 avstrijskih kron, mora dati zanje 34 vinarjev (jugoslov.).

Izdaja konzorcij »Nove Pravde«.
Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.
Odgovorni urednik:
Dragotin Kosem, Ljubljana.

Maks Zabukošek
krojaški mojster.
Celje, Cankarjeva 2.

Priporoča se
slaščičarna B. Kalaš
v Ljubljani — Židovska ulica.

SUHE GOBE
In kumno kupuje
SEVER & KOMP.
Ljubljana, Wolfova ulica 12.

GALANTERIJ,
DROBNARIJO,
PARFUMERIJ
PRIPOROČA
DRAGO ROSINA
MARIBOR, VETRINSKA UL. 26.

Pred nakupom si oglejte mojo zalogo
usnjenih suknjičev
v črni in rujavi barvi, katere izdeluje iz usnja, specijelno v ta namen strojenega.
— Vzorci usnja na zahtevo zastoj in franko!
Konfekcijska trgovina
Drago Schwab
Ljubljana, Dvorni trg 3.
V zalogi vseh vrst sukna, obleke, zimniki, dežni plašči, športne čepice, perilo itd. — Lastni modni saloni —

A. LEČNIK
juvelir in urar.
CELJE, Glavni trg 4.

Modna trgovina
A. Šinkovic
nasl. K. Soss
Ljubljana • Mestni trg 9.
Cene zelo zmerne.

Kdor hoče imeti res s pravimi predvojnimi barvami prepletkano hišo, naj se obrne edino le na domačo tvrdko

Tone Malgaj
pleskar in ličar
Ljubljana,
Kolodvorska ulica šte. 6.

IVAN JELAČIN, Ljubljana
Uvoz kolonijalne in špecerijske robe
Tvrdka ustanovljena leta 1888.
Solidna in točna postrežba.

J. FON
LJUBLJANA, Stari trg šte. 6
špecerijska in delikatesna trgovina
priporoča svoje prvovrstne zaloge najfinjšega blaga.
Razmeroma nizke cene.
Solidna postrežba.

I. JAX & SIN
Ljubljana, Gosposvetska cesta
priporoča svojo bogato zalogo:
Pisalni stroji „Adler“
Šivalnih strojev
za rodbino in obrt.
Vozna kolesa
Styria, Dürkopp, Orožno kolo (Waffenrad)
Ceniki zastoj in franko.

Velika izbira otroških vozičkov,
dvokoles in šivalnih strojev
poceni

F. BATJEL, Ljubljana, Stari trg 28.
Sprejmo se v polno popravo za emajliranje z ognjem in ponikanje dvokolesa, otr. vozički šivalni in razni stroji.

„TRIBUNA“
Tovarna dvokoles in otroških vozičkov, mehanična delavnica, Ljubljana, Karlovska cesta šte. 4.

MILOŠ OSET
trgovina s špecerijskim
in kolonijalnim blagom
MARIBOR
ALEKSANDROVA C. 45.

IVAN ŽIVIC
STAVBENI MOJSTER
MARIBOR
VRBANOVA UL. 28.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel zastopstvo prve domače tovarne „Volta“ Maribor, ter se cenjenim naročnikom najtopleje priporočam. — Žarnice vseh vrst, na drobno in na debelo.

EMIL FRANZOT
Ljubljana, Florjanska ulica 3.

M. Kuštrin
Ljubljana.

Tehniško in elektrotehniško podjetje. Trgovina s tehničnimi in elektrotehničnimi predmeti na drobno in debelo. Velika zaloga vseh vrst gumij, kolesne in avtomobilske pneumatike. Glavno zastopstvo polnogumijastih obrobov iz tovarne „Walter Martiny“. Na razpolago je hidravlična stiskalnica za montiranje polnogumijastih obrobov.

Centrala: Ljubljana, Rimska cesta šte. 2. Telefon št. 588. Brzjavci: Kuštrin Ljubljana.

Podružnice:
Ljubljana, Dunajska cesta 20. Telefon št. 470.
Maribor, Jurčičeva ulica 9. Telefon št. 133.
Beograd, Knez Mihajlova ulica šte. 3.

Drva, premo, sadje, krompir, žito, seno in slamo ter druge deželne prideleke
kupi in prodaja
Andrej Oset
Maribor
Aleksandrova cesta številka 57.
Telefon št. 88.

Priporočamo
najboljše šivalne stroje Gritzner
v vseh opremlj Kaiser Adler
za čevljarje, krojače, šivilje večletna garancija pri
Josip Petelinc
Ljubljana, Sv. Petra nasip šte. 7.

ZALOGA
ČEVLJEV

LASTNEGA
IZDELKA:

DRAGOTIN ROGLIČ
MARIBOR, KOROŠKA CESTA 19
KOMISIJSKA ZALOGA PRI BETKI LEŠNIK, GOSPOSKA ULICA 14

„KARO“
VARSTVENA ZNAMKA

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopu):

Brzjavke: Kredit Ljubljana

Telefon šte. 40, 457 in šte. 548

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd.

LJUBLJANA
Mestni trg 5.

O. Bernatovič

Konfekcijska
trgovina